

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

BÙI THỊ NHƯ

**GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN CHÈ SHAN TUYẾT,
HUYỆN VỊ XUYÊN, TỈNH HÀ GIANG**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
CHUYÊN NGÀNH: KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

THÁI NGUYÊN - 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

BÙI THỊ NHƯ

**GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN CHÈ SHAN TUYẾT,
HUYỆN VỊ XUYÊN, TỈNH HÀ GIANG**

Chuyên ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số: 60.62.01.15

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS Nguyễn Xuân Dũng

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận văn: “*Giải pháp phát triển chè Shan tuyết, huyện Vị Xuyên, tỉnh Hà Giang*” là công trình nghiên cứu độc lập của tôi

Các số liệu và kết quả nghiên cứu trong đề tài luận văn này là trung thực, có nguồn gốc rõ ràng và hoàn toàn chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Tôi cam đoan rằng, mọi sự giúp đỡ để thực hiện đề tài này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong đề tài đều được chỉ rõ nguồn gốc.

Tác giả luận văn

Bùi Thị Như

LỜI CẢM ƠN

Với lòng kính trọng và biết ơn sâu sắc tôi xin được bày tỏ lời cảm ơn chân thành tới:

Ban Giám hiệu, Quý thầy cô giáo, Khoa Kinh tế, phòng Đào tạo trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh đã tận tình giảng dạy và giúp đỡ tôi trong suốt thời gian học tập và hoàn thành luận văn.

Tôi vô cùng biết ơn và bày tỏ lòng kính trọng sâu sắc đối với **PGS.TS Nguyễn Xuân Dũng**, người đã hết lòng giúp đỡ, hướng dẫn, động viên và tạo mọi điều kiện thuận lợi cho tôi trong suốt quá trình học tập và hoàn thành luận văn tốt nghiệp.

Xin chân thành cảm ơn sự hợp tác, giúp đỡ của Phòng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn huyện Vị Xuyên tỉnh Hà Giang, Chi cục thống kê huyện Vị Xuyên, tỉnh Hà Giang, Ủy ban nhân dân các xã Thượng Sơn, xã Cao Bồ huyện Vị Xuyên, tỉnh Hà Giang...

Ban Giám hiệu, Khoa Kinh tế của Trường Trung cấp Kinh tế Kỹ thuật Hà Giang đã tạo mọi điều kiện về vật chất, lẫn tinh thần để tôi yên tâm học tập, nghiên cứu và hoàn thành Luận văn.

Gia đình, bạn bè, đồng nghiệp những người luôn sát cánh đồng viên và giúp đỡ tôi trong quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn.

Do sự hiểu biết và thời gian nghiên cứu có hạn, chắc chắn luận văn không thể tránh khỏi những hạn chế và khiếm khuyết nhất định. Tôi mong nhận được sự chỉ dẫn và đóng góp ý kiến của thầy cô và đồng nghiệp để luận văn thêm hoàn thiện.

Thái Nguyên, tháng   năm 2015

Tác giả luận văn

Bùi Thị Như

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iv
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC BẢNG	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Những đóng góp mới của đề tài	3
5. Bố cục của luận văn	4
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN CỦA VIỆC PHÁT TRIỂN CHÈ SHAN TUYẾT	5
1.1. Cơ sở lý luận về phát triển chè.....	5
1.1.1. Cây chè Shan tuyết với giá trị kinh tế.....	5
1.1.2. Vai trò của chè Shan tuyết và phát triển chè Shan tuyết.....	8
1.1.3. Nội dung phát triển chè Shan tuyết.....	11
1.1.4. Các nhân tố ảnh hưởng đến phát triển chè, chè Shan tuyết	14
1.2. Tổng quan về phân bố chè Shan tuyết tại Việt Nam nói chung và ở Hà Giang nói riêng.....	21
1.2.1. Các hình thức (mô hình) phát triển cây chè Shan tuyết ở Việt Nam....	21
1.2.2. Sự hình thành và phát triển cây chè Shan tuyết ở Hà Giang	22
1.2.3. Một số chính sách phát triển chè Shan tuyết của tỉnh Hà Giang	25
1.3. Kinh nghiệm phát triển chè của một số địa phương và bài học rút ra cho phát triển chè Shan tuyết ở huyện Vị Xuyên, tỉnh Hà Giang	26
1.3.1. Kinh nghiệm phát triển chè Shan tuyết ở một số địa phương.....	26
1.3.2. Bài học kinh nghiệm rút ra có thể áp dụng cho phát triển chè Shan tuyết ở huyện Vị Xuyên, tỉnh Hà Giang	28

Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	30
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	30
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	30
2.2.1. Phương pháp chọn điểm nghiên cứu.....	30
2.2.2. Phương pháp thu thập tài liệu	31
2.2.3. Phương pháp xử lý, phân tích tài liệu	32
2.3. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu.....	34
Chương 3. THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN CHÈ SHAN TUYẾT Ở HUYỆN VỊ XUYÊN, TỈNH HÀ GIANG GIAI ĐOẠN 2012-2014	36
3.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	36
3.1.1. Đặc điểm tự nhiên	36
3.1.2. Đặc điểm kinh tế - xã hội huyện Vị Xuyên	38
3.1.3. Thực trạng phát triển kinh tế - xã hội.....	39
3.1.4. Thực trạng về cơ sở vật chất kỹ thuật, hạ tầng	41
3.2. Khái quát về phát triển chè ở Hà Giang.....	41
3.2.1. Về diện tích, năng suất, sản lượng chè.....	43
3.2.2. Về cơ cấu giống chè và kỹ thuật trồng, chăm sóc và thu hái.....	43
3.2.3. Hiện trạng sản xuất chè an toàn	45
3.2.4. Tổ chức liên kết sản xuất giữa vùng nguyên liệu và nhà máy chế biến.....	45
3.2.5. Quản lý các cơ sở chế biến.....	46
3.3. Thực trạng phát triển chè Shan tuyết của huyện Vị Xuyên, tỉnh Hà Giang giai đoạn 2012 - 2014.....	47
3.3.1. Phát triển chè Shan tuyết thông qua tăng cường vai trò của chính quyền địa phương.....	47
3.3.2. Phát triển sản xuất của các nhóm hộ trồng chè Shan tuyết.....	50
3.3.3. Phát triển chè Shan tuyết kết hợp phát triển tiêu thụ	62
3.3.4. Xây dựng thương hiệu và mở rộng thị trường tiêu thụ	63
3.3.5. Nâng cao chất lượng chè Shan tuyết.....	65
3.4. Các yếu tố ảnh hưởng đến phát triển chè Shan tuyết của huyện Vị Xuyên, tỉnh Hà Giang	70

3.4.1. Điều kiện tự nhiên	70
3.4.2. Ảnh hưởng nhóm nhân tố giống và kỹ thuật	70
3.4.3. Ảnh hưởng của nhóm nhân tố về điều kiện kinh tế - xã hội	71
3.5. Đánh giá chung	73
3.5.1. Ưu điểm.....	73
3.5.2. Hạn chế.....	74
3.5.3. Nguyên nhân hạn chế	75
Chương 4. GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN CHÈ SHAN TUYẾT HUYỆN VỊ XUYÊN, TỈNH HÀ GIANG ĐẾN NĂM 2020.....	76
4.1. Định hướng phát triển chè Shan tuyết.....	76
4.1.1. Định hướng phát triển chè Shan tuyết của huyện Vị Xuyên	76
4.1.2. Thuận lợi và khó khăn trong việc phát triển chè Shan tuyết	77
4.1.3. Phân tích ma trận SWOT	79
4.2. Giải pháp phát triển chè Shan tuyết ở huyện Vị Xuyên, tỉnh Hà Giang đến năm 2020	82
4.2.1. Giải pháp phát triển sản xuất của các nhóm hộ trồng chè Shan tuyết ..	82
4.2.2. Giải pháp phát triển chè Shan tuyết kết hợp phát triển tiêu thụ.....	83
4.2.3. Xây dựng thương hiệu và mở rộng thị trường tiêu thụ	84
4.2.4. Giải pháp nâng cao chất lượng chè Shan tuyết.....	85
4.2.5. Giải pháp phát triển chè Shan tuyết thông qua tăng cường vai trò của chính quyền địa phương	89
4.3. Kiến nghị.....	9089
4.3.1. Nhà nước	9089
4.3.2. Chính quyền địa phương.....	90
KẾT LUẬN	92
TÀI LIỆU THAM KHẢO	94
PHỤ LỤC	97

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

ATTP	: An toàn thực phẩm
CSVC	: Cơ sở vật chất
HTX	: Hợp tác xã
KH - KT	: Khoa học - Kỹ thuật
KH&CN	: Khoa học và Công nghệ
KT - XH	: Kinh tế - Xã hội
TNHH	: Trách nhiệm hữu hạn
UBND	: Ủy ban nhân dân

DANH MỤC BẢNG

Bảng 2.1. Ma trận SWOT	33
Bảng 3.1. Diện tích, năng suất, sản lượng chè tỉnh Hà Giang	47
Bảng 3.2. Diện tích, năng suất, sản lượng chè cho thu hoạch của huyện Vị Xuyên giai đoạn 2012 - 2014.....	50
Bảng 3.3: Diện tích cây chè Shan tuyết của 2 xã Thượng Sơn, xã Cao Bồ....	52
Bảng 3.4: Đặc điểm nhân khẩu của các hộ điều tra trên địa bàn huyện Vị Xuyên .	54
Bảng 3.5: Năng suất, sản lượng, thu nhập từ chè của các hộ điều tra trên địa bàn huyện Vị Xuyên	55
Bảng 3.6: Tổng chi phí bình quân 1ha chè Shan tuyết năm đầu của thời kỳ kiến thiết cơ bản.....	57
Bảng 3.7: Chi phí sản xuất năm đầu của thời kỳ kinh doanh 1ha chè Shan tuyết....	59
Bảng 3.8: Bảng tổng hợp chi phí sản xuất 1 ha chè Shan tuyết.....	60
Bảng 3.9: Phân tích kết quả và hiệu quả của các hộ sản xuất chè	61
Bảng 3.10: Giá trị cây chè Shan tuyết trên địa bàn huyện Vị Xuyên	61
Bảng 3.11: Diễn biến giá chè nguyên liệu và giá chè thành phẩm trong giai đoạn từ năm 2012 đến năm 2014.....	63
Bảng 4.1. Ma trận SWOT trong phát triển chè Shan tuyết	79